

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 15. desember 2016

Efni: Umsögn Kennarasambands Íslands (KÍ) um frumvarp til laga um breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, nr. 1/1997, með síðari breytingum (breyting á A-deild sjóðsins). Þingskjal 6 — 6. mál.

Kennarasamband Íslands, hér eftir nefnt KÍ, hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, nr. 1/1997, með síðari breytingum (breyting á A-deild sjóðsins).

Bandalag háskólamanna, BSRB og Kennarasamband Íslands, annars vegar, og fjármála- og efnahagsráðherra, f.h. ríkissjóðs, og Samband íslenskra sveitarfélaga, hins vegar, skrifuðu undir samkomulag um breytingar á skipan lífeyrismála opinberra starfsmanna (hér eftir nefnt samkomulagið) þann 19. september 2016. Samkomulagið var m.a. gert með fyrirvara um að Alþingi samþykki nauðsynlegar breytingar á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997.

KÍ gerir fyrirvara við athugasemdir sínar m.a. vegna þess knappa tíma sem hagsmunadílum gafst til að veita og meta frumvarpið en veittur var um einn sólarhringur til að skila athugasemdum. KÍ gafst því ekki tími til að fullskoða frumvarpið. KÍ átelur þessi vinnubrögð. Það eru ekki fagleg vinnubrögð að vinna að svo mikilvægu máli á svo skömmum tíma.

KÍ telur að lagafrumvarpið eins og það er núna uppfylli ekki samkomulagið.

Almennar athugasemdir

Fram kemur í C-lið 1. gr. samkomulagsins að réttindi núverandi sjóðsfélaga í A-deild LSR verði jafn verðmæt fyrir og eftir breytingar á skipan lífeyrismála sem kveðið er á um í samkomulaginu. Þá kemur einnig fram að við jöfnun á tryggingafræðilegri stöðu og breytingar á réttindaávinnslu verði verðmæti núverandi sjóðsfélaga sérstaklega tryggð.

KÍ telur að frumvarp það sem nú er til umsagnar feli ekki í sér þær nauðsynlegu breytingar sem gera þarf á lögum svo þau endurspeglar markmið samkomulagsins m.a. um að réttindi núverandi sjóðsfélaga verði jafn verðmæt fyrir og eftir breytingar á skipan lífeyrismála. KÍ getur því með engu móti sætt sig við að frumvarpið fari óbreytt í gegnum afgreiðslu Alþingis, enda endurspeglar það ekki samkomulag aðila. KÍ hefur sent frá sér tvær yfirlýsingar vegna málsins, annarsvegar yfirlýsing frá 2. október og hinsvegar frá 13. desember 2016. Þar eru þingmenn hvattir til að gefa sér meiri tíma í málið. Málið er það stórt og mikilvægt að ekki er ásættanlegt að það sé unnið svo hratt sem raun ber.

Aðalkrafa KÍ er að A deild verði lokað og ný deild (V) verði stofnuð fyrir nýja sjóðsfélaga með aldurtengdri ávinnslu. Samhliða slíkri framkvæmd leggi ríki (og sveitarfélög) A deildum sjóðanna til fjármagn þannig að sjóðirnir verði í jákvæðri stöðu og framtíðarskuldbinding tryggð og þar með verður ekki þörf á að hækka iðgjöld til A deilda LSR og Brúar í næstu framtíð.

Þá ber að líta til sögu og tildraga stofnunar A deildar. Áður en A deildin var stofnuð greiddu starfsmenn ríkis og sveitarfélaga almennt lífeyri í deild sem nú er kölluð B deild og gilda um hana ólíkar reglur. Nú eru

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

tæplega 2.900 greiðandi sjóðsfélagar í A deild sem skiptu úr B deild. Þegar A deildin var stofnuð var fullyrt að hún væri engu síðri og kjör starfsmanna yrðu ekki verri eða ótryggari en kjör þeirra sem greiddu í B deild. Á þeim forsendum samþykktu fjölmargir sjóðsfélagar að færa sig úr B deild yfir í A deild. Ef frumvarp þetta verður að lögum í óbreyttri mynd er forsendubrestur fyrir skiptum sjóðsfélaga úr B deild yfir í A deild. Slíkur forsendubrestur getur leitt til dómsmála og skaðabótaskyldu ríkis og sveitarfélaga.

Varakrafa KÍ er að frumvarpinu verði breytt til samræmis við neðangreindar athugasemdir KÍ og það þannig samþykkt á Alþingi.

Mikilvægt er að frumvarpið endurspegli ákvæði samkomulagsins um jöfn verðmæt réttindi núverandi sjóðsfélaga fyrir og eftir breytingar. Með núverandi sjóðsfélögum er átt við þá sem hafa greitt í A-deild sjóðsins einhvern tímann áður en lög og nýjar samþykktir taka gildi og þá sem eiga rétt til greiðslna úr A-deild sjóðsins.

Þrautavarakrafa KÍ er að frumvarpinu sé vísað frá og nýtt þing og ný ríkisstjórn fái það verkefni á nýju ári að endurnýja samkomulag aðila og útbúa nýtt frumvarp í samræmi við samkomulagið. Mikilvægt er að vandað verði til verka við þá vinnu. Með þessu má tryggja að hægt sé að kynna breytingarnar fyrir sjóðsfélögum áður en nýtt frumvarp verði tekið fyrir á Alþingi.

Athugasemdir KÍ við einstakar greinar frumvarpsins

Athugasemdir við einstakar greinar eru settar þannig fram að undirstrikuð eru þau atriði sem KÍ telur ástæðu til að gera athugasemdir við og eru athugasemdir settar fram í tölusettum liðum fyrir neðan þær. Númeri málsgreina hefur verið bætt inn innan hornklofa til hægðarauka.

1. gr.

2. mgr. 1. gr. laganna orðast svo:

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins starfar í þremur deildum, A-deild og séreignardeild, sem starfa á grundvelli laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og laga þessara þegar við á, og B-deild, sem starfar á grundvelli þessara laga auk laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða eftir því sem við á. Deildirnar skipta með sér rekstrarkostnaði í hlutfalli við umfang hverrar deildar í rekstri sjóðsins samkvæmt reglum sem stjórn sjóðsins setur.

2. gr.

3. gr. laganna fellur brott.

Athugasemdir KÍ við 2. gr.

Mikilvægt er að hugtökin sjóðsfélagi og núverandi sjóðsfélagi verði skilgreind í lögnum og að þau nái til allra þeirra sem hafa einhvern tímann greitt iðgjald í A-deild sjóðsins. Þá er einnig mikilvægt að hugtakið virkur sjóðsfélagi verði skilgreint í lögnum, sjá nánar í athugasemd KÍ við 3. mgr. b-liðar 7. gr.

3. gr.

II. kafli laganna, **A-deild lífeyrissjóðsins**, 12.–21. gr., fellur brott.

4. gr.

Í stað „skv. 4. mgr. 13. gr., sbr. og ákvæði til bráðabirgða II“ í 2. málsl. 5. mgr. 33. gr. laganna kemur: í samþykktum sjóðsins og ákvæði til bráðabirgða XI.

5. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 39. gr. laganna:

- a. Í stað „skv. 15.“ í 1. mgr. kemur: samkvæmt reglum samþykkt A-deildar.
- b. Í stað „4. mgr. 15. gr.“ í 3. mgr. kemur: samþykkt.

6. gr.

Ákvæði til bráðabirgða I og II í lögnum falla brott.

7. gr.

Við lögin bætast sjö ný ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi:

a. (VIII.)

Frá og með 1. janúar 2017 skal A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins starfa á grundvelli laga um skyldutryggingu lífeyrissjóða og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997, með síðari breytingum, laga þessara eftir því sem við á og samþykkt er fyrir sjóðinn gilda. Stjórn sjóðsins skal aðlaga samþykktir sjóðsins ákvæðum laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og lögum þessum eftir því sem við á og leggja þær þannig breyttar fyrir ráðherra til staðfestingar, sbr. 28. gr. laga nr. 129/1997, eigi síðar en 1. apríl 2017.

Athugasemdir KÍ við a-lið 7. gr.

KÍ telur mikilvægt að það verði orðað skýrt í lögum að samþykktirnar megi þó aldrei kveða á um lakari réttindi fyrir hvern og einn sjóðsfélaga sem hefur einhvern tímann greitt inn í A-deildina fyrir 31. desember 2016 en lög nr. 1/1997 kváðu á um 13. desember 2016.

b. (IX.)

[1] Ríkissjóður skal eigi síðar en 31. desember 2016 greiða 106,8 ma.kr. framlag til A-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sem ætlað er til þess að standa undir lífeyrisauka til sjóðfélaga sem rétt eiga á honum skv. 2. og 3. mgr. Framlagið er ákvarðað á grundvelli tryggingafræðilegra forsendna í lok september 2016 og miðað er við lífslíkur byggðar á reynslu árána 2010–2014. Greiðsla framlagsins er bundin því skilyrði að tekin verði upp í A-deild aldurstengd réttindaávinnsla og 67 ára lífeyristökualdur.

Athugasemdir KÍ við 1. mgr. b-liðar 7. gr.

KÍ leggur til að 1. mgr. b-liðar 7. gr. orðist svo:

„[1] Ríkissjóður skal eigi síðar en 31. desember 2016 greiða 106,8 ma.kr. framlag til A-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sem myndar lífeyrisaukasjóð til að tryggja réttindi núverandi sjóðfélaga. Nýta skal lífeyrisaukasjóð til þess að tryggja núverandi sjóðfélögum óskert réttindi. Í því felst m.a.:

1. Öll réttindi sem sjóðfélagar ávinna sér í A-deild til og með 31. desember 2016. Réttindin skulu tryggð til frambúðar.
2. Öll réttindi núverandi sjóðsfélaga í A-deild sem þeir ávinna sér frá og með 1. janúar 2017. Í því felst m.a. aldurstengd ávinnsla og lífeyrisauki sem sjóðfélagar eiga rétt á skv. 2. og 3. mgr.

Framlagið er ákvarðað á grundvelli tryggingafræðilegra forsendna í lok september 2016 og miðað er við lífslíkur byggðar á reynslu árána 2010–2014. Greiðsla framlagsins er bundin því skilyrði að tekin verði upp í A-deild aldurstengd réttindaávinnsla og 67 ára lífeyristökualdur.“

Framangreind breyting felur það í sér að mögulega þarf að breyta öðrum greinum frumvarpsins til samræmis.

KÍ bendir á það vantar upplýsingar um útreikning á framangreindri fjárhæð 106,8 ma.kr. Skilningur KÍ er sá að fjárhæðin eigi m.a. átt að:

- Tryggja greiðslu allra áunninna réttinda þeirra einstaklinga sem hafa greitt iðgjöld í A-deildina vegna ávinnslutímabils frá upphafi greiðslna viðkomandi einstaklinga til og með

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

31. desember 2016. Í því sambandi skiptir ekki máli hversu langt er síðan síðustu iðgjöld vegna einstaklinganna bárust í sjóðinn.

- Tryggja að réttindi sjóðsfélaga í A-deild verði jafn verðmæt fyrir og eftir breytingar. Í því felst enn fremur:
  - Trygging á greiðslu aldurstengdrar ávinnslu frá og með 1. janúar 2017.
  - Trygging á greiðslu mismunar á 65 ára og 67 ára lífeyristökualdurs.
  - Trygging á greiðslu mismunar á jafnri réttindaávinnslu og aldurstengdri ávinnslu.

[2] Lífeyrisauki er sá mismunur sem er á annars vegar réttindum sjóðfélaga samkvæmt jafnri réttindaávinnslu og 65 ára lífeyristökualdri og hins vegar réttindum sjóðfélaga samkvæmt aldurstengdri réttindaávinnslu og 67 ára lífeyristökualdri. Lífeyrisaukann skal reikna mánaðarlega til réttinda hjá sjóðfélaga. Þó er sjóðnum heimilt að færa lífeyrisauka til réttinda vegna ársins 2017 í lok þess árs.

[3] Þeir sjóðfélagar sem eru virkir greiðendur á síðustu 12 mánuðum fyrir gildistöku nýrra samþykktu og starfa hjá ríki eða sveitarfélögum skulu ávinna sér rétt til lífeyrisauka á meðan þeir greiða til deildarinnar og starfa hjá áðurnefndum launagreiðendum, sbr. þó 5. mgr.

Athugasemdir KÍ við 3. mgr. b-liðar 7. gr.

KÍ leggur áherslu á að skilgreiningin á „virkir greiðendur“ sé í lögnum sjálfum en ekki aðeins í athugasemdum við einstakar greinar frumvarpsins. Fram kemur í athugasemdum að „Með virkum greiðanda er hér átt við þá sjóðfélaga sem greitt hafa iðgjöld til A-deildar á síðustu 12 mánuðum fyrir gildistöku nýrra samþykktu“.

Það er skilningur KÍ og það hefur komið fram við gerð samkomulagsins að það eitt að skipta um vinnuveitanda leiði ekki til þess að starfsmenn missi rétt til lífeyrisauka hvort sem vinnuveitendur hafa verið eða verða ríki, sveitarfélög eða vinnuveitendur á einkamarkaði. Þannig munu þeir sjóðsfélagar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) sem eru virkir sjóðsfélagar á síðustu 12 mánuðum fyrir gildistöku nýrra samþykktu en eru ekki starfsmenn ríkis og sveitarfélaga eiga rétt til lífeyrisauka verði þeir síðar starfsmenn ríkis og sveitarfélaga t.d. ef þeir skipta um starf að því gefnu að iðgjaldagreiðslur falli ekki lengur niður en kveðið er á um í 6. mgr. Mikilvægt er að kveðið verði skýrt á um þetta í lögnum til að koma í veg fyrir misskilning síðar þrátt fyrir að þetta sé sameiginlegur skilningur nú.

[4] Þeir sjóðfélagar sem eru virkir greiðendur á síðustu 12 mánuðum fyrir gildistöku nýrra samþykktu og starfa hjá öðrum launagreiðendum en ríkisaðilum og sveitarfélögum eiga því aðeins rétt á lífeyrisauka að launagreiðandi þeirra hafi samþykkt að greiða sérstakt iðgjald fyrir sjóðfélaga í samræmi við 8. mgr.

Athugasemdir KÍ við 4. mgr. b-liðar 7. gr.

Sveitarfélög eru í auknu mæli farin að einkavæða leik-, grunn- og tónlistarskóla auk þess sem ríki er farið að einkavæða framhaldsskóla. Kennarar og skólastjórnendur framangreindra einkarekinna skóla fá almennt sambærileg launakjör og vinna eftir sambærilegum (sömu) kjarasamningum og kennarar / stjórnendur í skólum sem reknir eru af sveitarfélögum og ríki. Í sumum sveitarfélögum hafa allir skólar viðkomandi sveitarfélags verið einkavæddir og hafa starfsmenn því ekki val um að vinna í skólum reknum af ríki / sveitarfélagi í sinni heimabyggð.

KÍ telur mjög brýnt að tryggja að vinnuveitendum verði ekki heimilt að neita starfsmönnum sem hafa greitt í A-deild að halda áfram þeirri ávinnslu, og að tryggja að ekki verði heimilt að neita þeim um lífeyrisauka. Þá þurfa ríki og sveitarfélög að bæta einkareknum skólum þann kostnaðarauka sem lagabreytingin mun hafa í för með sér t.d. vegna lífeyrisaukans til að tryggja að það verði ekki freistandi fyrir vinnuveitendur að líta til þess ómálefnalega sjónarmiðs hvaða starfsmanni fylgja

KENNASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

hæstu launakjör og launatengdu gjöld (kostnaður) við val á hvaða starfsmanni skuli segja upp t.d. vegna hagræðingar. Sama á við um ráðningu.

Starfsmenn ættu ekki að þurfa að biðja um sérstakt samþykki frá vinnuveitanda.

[5] Sjóðfélagi sem greiddi ekki iðgjald til A-deildar síðustu 12 mánuði fyrir gildistöku nýrra samþykktu, án þess þó að formlegu ráðningarsambandi hans og launagreiðanda sem tryggir starfsmenn sína hjá sjóðnum hafi verið slitið, hefur sama rétt til lífeyrisauka og þeir sem falla undir 3. og 4. mgr.

[6] Falli iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga niður af öðrum ástæðum en segir í 5. mgr. til lengri tíma en tólf mánaða fellur réttur hans til frekari lífeyrisauka niður. Sjóðfélagar sem greiddu ekki iðgjald til sjóðsins á tímabilinu júní 2016 til júní 2017 eiga rétt á greiðslum úr lífeyrisauka hefji þeir á ný greiðslur til sjóðsins eigi síðar en 12 mánuðum eftir gildistöku nýrra samþykktu. Sjóðnum er heimilt að framlengja tímabilið um tólf mánuði vegna náms, veikinda eða fæðingarorlofs sjóðfélaga.

[7] Þeir sjóðfélagar Brúar lífeyrissjóðs sem rétt eiga á lífeyrisauka hjá Brú skulu eiga rétt á lífeyrisauka hjá A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins skipti þeir um starf og verði sjóðfélagar í A-deild að því tilskildu að ekki hafi liðið lengri tími en tólf mánuðir á milli starfa, sbr. þó einnig 4. mgr. Tilskilið er að sambærilegt ákvæði sé sett í samþykktir Brúar, að breyttu breytanda, og að A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og Brú lífeyrissjóður geri með sér samkomulag um kostnað við lífeyrisauka vegna sjóðfélaga sem færast milli sjóðanna.

[8] Launagreiðendur sem ekki eru einkanlega fjármagnaðir með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum eða framlögum skulu greiða ríkissjóði til baka þann hluta af framlagi því sem ríkissjóður greiðir skv. 1. mgr. og fer til þess að greiða lífeyrisauka starfsmanna þessara launagreiðenda. Þessi endurgreiðsla fer fram þannig að launagreiðendur, aðrir en ríkisaðilar í B- og C-hluta ríkisreiknings, greiða sérstakt iðgjald sem standa á undir lífeyrisauka þessara starfsmanna. Iðgjald þetta skal endurskoða árlega í samræmi við tryggingafræðilega athugun og skal ákvörðun um hækkun þess eða lækkun liggja fyrir eigi síðar en 1. október fyrir komandi almanaksár. Ríkisaðilar í B- og C-hluta ríkisreiknings endurgreiða ríkissjóði árlega lífeyrisauka starfsmanna sinna á grundvelli útreiknings Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, enda séu þeir ekki einkanlega fjármagnaðir með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum eða framlögum.

Athugasemdir KÍ við 8. mgr. b-liðar 7. gr.

KÍ leggur mikla áherslu á að þessi grein verði útvíkkuð þannig að í þeim tilvikum þegar launagreiðendur reka blandaða starfsemi t.d. framhaldsskóla, matsölu og bóksölu og eru í heild sinni ekki reknir einkanlega fyrir almannafé þá þurfi launagreiðendur ekki að greiða ríkissjóði til baka þann hluta af framlagi því sem ríkissjóður greiðir skv. 1. mgr. vegna þeirra starfsmanna sem starfa við þann hluta starfseminnar sem er einkanlega rekin fyrir almannafé sem væri í framangreindu dæmi starfsmenn þeirra sem væru að vinna í framhaldsskólanum. Sem raunhæft dæmi má nefna að Félagsstofnun Stúdenta (FS) er ekki rekin að meirihluta fyrir almannafé en FS rekur leikskóla og sá hluti starfseminnar (leikskólahlutinn) er rekin að meirihluta fyrir almannafé.

Fram kemur í gr. d-lið 4. gr. samkomulags Bandalags háskólamanna, BSRB og Kennarasambands Íslands, annars vegar fjármála- og efnahagsráðherra, f.h. ríkissjóðs, og Sambands íslenskra sveitarfélaga (samkomulagið) að:

„Ríki og sveitarfélög tryggja núverandi sjóðfélögum í A-deildum LSR og Brúar sem starfa hjá stofnunum og félögum þeirra í eigu (aðilar í B- og C-hluta ríkisreiknings, sbr. 50. gr. laga um opinber fjármál nr. 123/2015 og samsvarandi aðilar í B- hluta sveitarsjóða og byggðarsamlög) rétt sem leiðir af greiðslu iðgjalda í lífeyrisaukasjóði og að þeir sæti ekki neinskonar mismunun sem af því kann að hljóta, s.s. vegna kostnaðar. Fyrirtæki og stofnanir í A-, B- og C-hluta ríkisreiknings og samsvarandi aðilar hjá sveitarfélögum greiða 15,5% iðgjald. Lífeyrisaukasjóðurinn greiðir það sem

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

vantar upp á breytilegt iðgjald fyrir hvern sjóðsfélaga en um endurkröfu fer skv. fyrirbyggjandi drögum að frumvarpi til laga um breytingar á lögum um LSR. Aðrir launagreiðendur greiða breytilegt iðgjald. Breytilegt iðgjald er ákveðið af stjórn sjóðsins árlega og skal það vera eitt og hið sama fyrir alla sjóðsfélaga.“

Kí bendi rá að ekki verður séð að þessi hluti samkomulagsins sé skýr í frumvarpinu. Má ætla af samkomulaginu að aðrir launagreiðendur en ríki og sveitarfélög (aðrir en A, B, og C- hluta stofnanir) eigi aðeins að greiða almennt breytilegt iðgjald en þurfi ekki að endurgreiða lífeyrisaukann. Breyta þarf frumvarpinu til samræmis við það.

[9] Nánar skal kveðið á um framkvæmd þessa ákvæðis í samþykktum sjóðsins.

c. (X.)

[1] Ríkissjóður skal fyrir 31. desember 2016 leggja til 8,4 ma.kr. í sérstakan varúðarsjóð og skal höfuðstóll hans varðveittur og ávaxtaður af lífeyrissjóðnum. Varúðarsjóður skal aðgreindur frá öðrum fjármunum sem A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins fer með og telst ekki með í reiknaðri hreinni eign til greiðslu lífeyris. Árleg ávöxtun varúðarsjóðs er lögð við höfuðstól hans.

[2] Ráðherra skal skipa þrjá fulltrúa og BSRB, Bandalag háskólamanna og Kennarasamband Íslands þrjá fulltrúa í matshóp sem yfirfer tryggingafræðilega stöðu og ákveður hvort skilyrði fyrir ráðstöfun fjármuna úr varúðarsjóði eru uppfyllt. Komist matshópur ekki að niðurstöðu um nýtingu varúðarsjóðsins skulu aðilar velja sameiginlegan oddamann sem tekur þá sæti í matshópnum.

[3] Leggja skal mat á stöðu lífeyrisaukasjóðs:

- a. Sé tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs samkvæmt árlegu mati neikvæð um 10% eða meira í fimm ár eða hafi hún haldist neikvæð um a.m.k. 5% samfellt í meira en tíu ár skal leggja höfuðstól varúðarsjóðsins í heild eða að hluta við eignir lífeyrisaukasjóðs, í báðum tilvikum þar til að neikvæðu 5% viðmiði er náð, og fjármunirnir nýttir til að mæta skuldbindingum hans.

Athugasemdir KÍ við c-lið, 3. mgr. a-liðar 7. gr.

Orðalagi hefur verið breytt töluvert frá síðasta frumvarpi. Ekki verður annað séð en að þetta orðalag sé verra en hið fyrra. Nú þarf tryggingafræðileg staða að vera neikvæð samfellt meira en í tíu ár en í fyrra frumvarpi var miðað við fimm ár. Þá hefur tenging við almenn lög um lífeyrissjóði að því er varðar vikmörk verið tekin út.

Kí gerir alvarlega athugasemd við að með þessari breytingu á frumvarpinu er verið að brjóta gegn gr. IV a í viðauka 1 við samkomulagið en þar stendur:

„Sé tryggingafræðileg staða Lífeyrisaukasjóðs skv. árlegu mati neikvæð um 10% eða meira í lok næstliðins árs eða sé hún neikvæð um að jafnaði a.m.k. 5% næstliðin 5 ár (sbr. 39 gr. laga nr. 129/1997) skal leggja höfuðstól varúðarsjóðs í heild eða að hluta (í báðum tilvikum þar til að 5% viðmiði er ná) við eignir Lífeyrisaukasjóðs og fjármunirnir nýttir til að mæta skuldbindingum hans. Komi til breytinga á ákvæðum almenna laga um lífeyrissjóði um vikmörk breytast vikmörk þessa samnings til samræmis.“

- b. Að tuttugu árum liðnum frá stofnun varúðarsjóðs skal leggja höfuðstól hans í heild eða að hluta við eignir lífeyrisaukasjóðs að því marki sem þörf er á til að tryggingafræðileg staða hans verði jákvæð um a.m.k. 2,5%. Það sem eftir kann að standa af höfuðstóli varúðarsjóðs skal endurgreiða ríkissjóði nema ríkið telji að sérstök rök séu fyrir því að ráðstafa eftirstöðvunum til lífeyrisaukasjóðs eða A-deildar.
- c. Komi í ljós að varúðarsjóðurinn geti ekki staðið við hlutverk sitt, þ.e. ef eign sjóðsins dugir ekki til að styðja þannig við lífeyrisaukasjóð að komist verði hjá skerðingu á greiðslum úr honum, skulu

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

launagreiðendur taka upp viðræður við heildarsamtök opinberra starfsmanna um hvernig við því verði brugðist. Í þeim viðræðum skal lagt mat á hvort þær tryggingafræðilegu forsendur sem byggt er á við ákvörðun á framlagi í lífeyrisaukasjóð, svo sem forsendur varðandi útreikning á lífslíkum, hafi leitt til vanmats á fjárför sjóðsins. Verði það niðurstaðan skal brugðist við því þannig að markmið um jafn verðmæt réttindi sjóðfélaga séu tryggð.

Athugasemdir KÍ við c-lið, 3. mgr. c-liðar 7. gr.

KÍ leggur áherslu á að skilgreina þarf hlutverk lífeyrisaukasjóðs, sbr. athugasemd KÍ við 1. mgr. b-liðar 7. gr. og tillögu að breyttu orðlagi sömu greinar.

Við gerð samkomulagsins var lagt til að varúðarsjóðurinn ætti að tryggja lífeyrisaukasjóðinn þannig að hann gæti tryggt jafn verðmæt réttindi fyrir og eftir breytingar á skipan lífeyrismála og er í því m.a. fólgið að bæta upp möguleg áföll. Hlutverk lífeyrisaukasjóðs er víðtækara en einungis að tryggja „lífeyrisaukann“. Hann var ávalt hugsaður sem „ábyrgðarsjóður“ allar réttinda sem áttu að haldast, enda áttu núverandi sjóðfélagar ekki að bera skertan hlut frá borði við þessar breytingar.

Ástæðan fyrir því að varúðarsjóðurinn er til tryggingar á lífeyrisaukasjóði en ekki til tryggingar á A-deildinni í heild er sú að honum er ætlað að tryggja réttindi núverandi sjóðfélaga en ekki þeirra sjóðfélaga sem koma nýir inn frá og með 1. janúar 2017.

d. (XI.)

Starfsmenn, sem eiga eða hefðu átt skylduaðild að A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins fyrir 1. júní 2017, skulu eiga rétt til aðildar að A-deild þar til samið hefur verið um lífeyrissjóðsaðild þeirra eða aðildin ákveðin af þar til bærum aðilum. Sama gildir um þá félagsmenn stéttarfélagar sem eiga eða hefðu átt rétt til aðildar að A-deild fyrir 1. júní 2017 án samþykkis einstakra launagreiðenda. Þá skal iðgjald launagreiðenda til A-deildar vegna sjóðfélaga vera 11,5% þar til um annað hefur verið samið í kjarasamningi.

e. (XII.)

Komi til þess í ljósi tryggingafræðilegrar stöðu A-deildar að rétt sé að skerða eða auka réttindi skulu slíkar breytingar ekki taka til þeirra sem eiga réttindi í A-deild og hafa náð 60 ára aldri fyrir gildistöku nýrra samþykktar. Ekki skal nýta höfuðstól varúðarsjóðs í þessu skyni heldur skal árlega gera upp fjárhagsleg áhrif með samningi A-deildar við ríkissjóð.

Ákvæði 1. mgr. tekur einnig til örorku- og makalífeyrisþega sem ekki hafa náð 60 ára aldri fyrir gildistöku nýrra samþykktar.

f. (XIII.)

Auk greiðslu ríkissjóðs á framlagi í lífeyrisaukasjóð greiðir hann eigi síðar en 31. desember 2016 10,418 ma.kr. til A-deildar LSR til að koma áfallinni stöðu deildarinnar í jafnvægi. Greiðsla framlagsins er bundin því skilyrði að tekin verði upp í A-deild aldurstengd réttindaávinnsla og 67 ára lífeyristökualdur.

g. (XIV.)

Ríkissjóður ber sjálfskuldarábyrgð á öllum skuldbindingum útgefnum af Lánasjóði íslenskra námsmanna sem Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins tekur við sem greiðslu vegna framlaga samkvæmt ákvæðum til bráðabirgða IX, X og XIII. Ábyrgð ríkissjóðs gildir uns viðkomandi skuldbinding er að fullu efnd. Um ábyrgð samkvæmt þessu ákvæði gilda ekki ákvæði laga nr. 121/1997, um ríkisábyrgðir.

8. gr.

KENNARASAMBAND Íslands
Laufásvegi 81 • IS-101 Reykjavík • Sími 595 1111 • Fax 595 1112
ki@ki.is • www.ki.is

Breyting á öðrum lögum.

Eftirfarandi breytingar verða á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997, með síðari breytingum:

a. Við ákvæði til bráðabirgða III í lögnum bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Skuldabréf sem A-deild tekur við sem greiðslu samkvæmt ákvæðum til bráðabirgða IX, X og XIII í lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins eru undanþegin takmörkunum 2. mgr. 36. gr.

b. Við lögina bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði 39. gr. skal iðgjald launagreiðenda til lífeyrissjóða á opinberum vinnumarkaði vera það sama árið 2017 og það var árið 2016.

9. gr.

Lög þessi taka gildi 1. júní 2017 að frátöldum a-lið, 1. mgr. b-liðar, 1. mgr. c-liðar, f-lið 7. gr. og 8. gr. sem taka þegar gildi.

8. gr.

Lög þessi taka gildi 1. janúar 2017 að frátöldum a-lið, 1. mgr. b-liðar og c-lið 7. gr. sem taka þegar gildi.

Virðingarfyllst,

f.h. KÍ

Anna Rós Sigmundsdóttir

Lögfræðingur KÍ